

1980'deki Darbe'den sonra, yurdumuzda yeni tür bir sol bitti. Çalışan sınıfın ortak çıkarlarını karşılamak için siyaset yapan soldan farklı olarak bu pre-burjuva sol, çalışan sınıfı parça parça kimliklere ayırıp bu kimlikleri tanıtmak ve bu kimlikleri taşıyanlara ayrıcalıklar sağlamak için siyaset yaptı yapıyor. Minik oranlarda kalıp ona buna yanaşma olarak varlığını sürdüren bu solu artık -bir gün büyüüp sollaşacağı umudunu da içinde taşıyan- İngilizceye "infant left" olarak çevrilebilecek "solcuk" sözcüğüyle adlandıracağım.

Komünist Manifesto'yu bir kez okuduktan sonra TKP ile ilgili bir şey aklımı kurcalayıp durdu. Marx, Komünist Manifesto'da komünistlerin hiç bir ülkede ayrı bir parti kurmayacağını ve farklı ülkelerdeki çalışan sınıfların partilerinin ulusal mücadele verirken sapıtıp çalışan sınıfın dünya çapındaki çıkarlarını baltalayacak bir şeyler yapmamalarını sağlamak dışında bir işlevlerinin olmadığını yazar. Yani Marx'a göre, komünistlerin ulusal partisi olmaz; çalışanların ulusal partileri vardır.

Kavramları anlamlarıyla tutarlı kullanma ve çevirme kaygısını bir anlık bir yana bırakıp Türkiye'de siyasette yaygın olan tutarsız dili kullanırsam, ulusal işçi partileri vardı. O halde, Türkiye Komünist Partisi nasıl olabilirdi? Acaba Komünist Manifesto'nun kapsamlı bir eleştirisini yapıp hatalarını ortaya çıkarıp bunları aşmışlar mıydı? Yoksa ulusu ve çalışanların devrimci varlığının ulusal mücadeleye dayandığını, ulusal mücadelenin de her an çarpıtılabileceği için komünist denetime tabi tutulması gerektiğini "önvarsayan" Marx'ı anlamamışlar mıydı?

Komünist Manifesto'nun TKP tarafından hani öyle pek çaktırmadan bile olsa yapılmış bir eleştirisini aradım, bulamadım. Türkiye'deki komünistlerin komünist pratiklerinin dayanağı olan ilkelerden birini anlamamış olmasıysa en azından garipti. Ya komünistliğin ulusal çıkarlardan bağımsızlığını ya da pratikte yegane dayanakları olan çalışanların ulusal mücadelesini inkar etmeleri gerekirdi.

Çok sonraları, 1990'larda eski TKP'li bir dostumla sohbet ederken kafamda bu soru yanıtını

buldu. TKP, Türkiye’de çalışan sınıfın birliğinin gittikçe güçlendiği 1970’lerde ani kadro genişletme kararı aldı. Dostum, partinin bu kararla TKP’li yapıp sonra Darbe’den kısa bir süre önce TKP’den tasfiye ettiklerinden biriydi. Sonrasında rekabetle sermayenin tabana yayılması gerektiğini düşünüp girişimci oldu. Onun anlattıklarından anladığıma göre TKP komünist bir parti değil, sosyalist bir partiydi, ulusal bir çalışan sınıf partisiydi. En azından olması gereken buydu.

Adam Smith, Macaristan’da yaşayanlara “Türk” der. İngilizlerin bütün bir ömrü tekrar tekrar aynı işi yapıp (örneğin çivi yapımı için tel çekip) ritmik biçimde çalışarak başka da bir şey yapmayarak nasıl geçirdiklerini ballandıra ballandıra anlattıktan sonra, “Türk”leri böyle yaşamadıkları için yerer. “Türk”leri de somut olarak örneklediğinden anlarız ki Balkanlarda yaşayan Türkçe konuşmasını bile bilmeyen Ortodox insanlardan söz ediyor. “Türk”lük kavramı geçmişte uzanabildiğimiz en erken dönemlerine kadar ırksal hatta kültürel nitelikli değildir. Çok yakın zamanlara kadar, Türkçe bilmeyen Türkler, -Türkiye’yi bir yana bırak- dünyadaki Türkçe konuşan insanların toplamından fazla oldu.

Henüz darbeyi yememiş olan sol, Türklüğün ve Müslümanlığın ne olduğunu biliyordu, ideolojik olarak nasıl saptırıldığını görüp ulusa ya da dine karşı değil ideolojik saptırılmalarına karşı tavır geliştiriyordu. Amerika’nın Sesi’nin Türkçe internet sitesinde bir statta 50 binden fazla insanın “Amerika katil” diye bağırdığı konseri neredeyse reklam yapar gibi haberleştirdiği bugünlerde kanaat önderleri solun solcuklaştırıldığına kanaat getirmiş olmalı ki Darbe’nin başarısı ilan edilip duruluyor.

PKK olarak bildiğimiz dil, ırk ve kültür üzerinden siyaset yapan karmaşık siyasal koalisyon, Türkiye’de şimdiye kadar hep çalışan sınıfın ortak çıkarının tersi yönde çalıştı. Türkiye’de sol, henüz Darbe yememişken kendi içinden çıkan ama zamanla karmaşık bir koalisyona dönüşen bu hareketin önce yanında sonra içinde eridi, solcuklaştı.

Kürtler, içinde çalışanların ulus tanımaz sermayeye karşı direnebilecekleri bir ulus değildir; ancak başkalarının kendilerine düşman olduklarını düşündüklerinden dolayı başkalarına

düşmanlıkta birleşerek yani kavramın negatif anlamıyla milliyetçi olabilirler. Şimdiki Türkiye sınırları içinde Kürtlükleriyle yalnızca kendilerinin değil tüm Türklerin övünebileceği biçimde Türk olmaları ve çalışanların Türk ulusal birliğinin ve mücadelesinin Darbe öncesinde olduğu gibi en dinamik öğelerinden olmaları, gerek Türkiye'deki gerek başka yerlerdeki Kürt dostlarımıza oradan buradan koparılmış, ulus tanımaz sermayenin her türlü müdahalesine karşı dirençsiz, ırka dayalı, dışlayıcı bir sözde özerklikten umduklarından çok fazlasını kazandırır.

Çözüm söylemi ile birlikte, özerkliğe doğru ilerleyiş hızlanarak ve güçlenerek sürerken "PKK" diye görülen koalisyon, Türk ulusuna göstermelik olarak anlaşmalı biçimde dağıtılıyor. Gençlikteki, sendikalardaki, sivil toplum kuruluşları olarak adlandırılan örgütlerdeki, medya kuruluşlarındaki ve uzanabildiği her alandaki kadrolarının solcukluğa ayrılmış bölümlerinin dağıtımının yapıldığı bugünlerde kadro, taraftar, güç ve gelir kapma telaşı içinde birbirleriyle rekabet eden solcukların Türkiye'deki çalışan sınıfın birliğine zor iyileştirilir ek yarıklar açacakları görülüyor.

Çalışan sınıf ve mücadelesi, hiçbir kişiye ya da örgüte kazıkla bağlanmış değildir. O kişi olmazsa başkası, o örgüt olmazsa başka örgüt çıkarılır ortaya. İnsanın kendisini ve dostunu müdafası siyasal değil, insani bir haldir. İşlevsizleşen örgütün müdafasının ise hiç bir makul açıklaması yoktur. Bir zamanlar haiz olduğu işlevi yitirmiş ya da bir işlevi bulunmadığı halde kurulup sürdürülmeye çalışılan örgütlerin muhafazası, saldırganlığı da beraberinde getirir. Birlik sağlamak üzere ortaya çıkan ve yeni yeni yeşermekte olan oluşumlar, kişi ve örgüt kültürüne dayalı saldırıların en kolay hedefleri olur.

Sosyalistlerin "sosyal faşist"- "maocu faşist" diye birbirlerine girmeleri sağlandıktan sonra Darbe olanaklı oldu. Sosyalist eylemler ancak ulusal nitelik taşırsa hissedilir ve dayanıklı etki oluşturabilir. Ulusal nitelik taşıyan ne varsa "faşist" diye nitelemek çok kolaydır. Etkili sosyalist eylemlerin tümünün "faşist" diye nitelenmesi işten bile değildir. Çalışan sınıf diktatörlüğü izlenimi verilerek destek toplanıp kurulan burjuva sınıfı diktatörlüğü olan faşizmle "Sen faşistsin" diye mücadele edilmez. Kimliklerin bölücülüğüyle çatıştırarak

Çürür mü sol yanım hey

sağlanan faşizmi onunla doğrudan çatışmak yalnızca güçlendirir. Faşizm ya dışarıdan yıkılır ya da içeride ortak çıkarların birleştiriciliğiyle kenetlenerek aşılır.

Yaşamın kurucusu olan çalışan sınıf ve mücadelesi, öyle kişilerin ya da örgütlerin alt edilmesiyle ortadan kalkmaz. Dönem olur karanlık basar, faşizm hüküm sürer ama -şarkılara bakma sen- ona vuran sağ el çürür de insanlığın sol yanı çürümez.